

Najvýznamnejšie zmeny v Obchodnom zákonníku budú účinné už od februára 2013

Bratislava, 30. 1. 2013 – Od 1. februára 2013 nadobudne účinnosť novela Obchodného zákonníka č. 9/2013. Poradenská spoločnosť Accace, ktorá na Slovensku pôsobí v oblasti spracovania účtovníctva, miezd a daňového poradenstva, prináša prehľad najvýznamnejších zmien, ktoré budú mať vplyv na podnikateľskú činnosť. Zmeny by mali by priniesť zlepšenie platobnej disciplíny. Spresnia sa tiež inštitúty v obchodných vzťahoch, ktorými sú nekalá zmluvná podmienka a nekalá obchodná prax. Od zmien sa očakáva vyššia ochrana malých a stredných podnikateľov.

1. FORMALIZÁCIA DOKUMENTOV V SPOLOČNOSTI S RUČENÍM OBMEDZENÝM

Rozhodovanie o zmenách v spoločnosti s ručením obmedzeným doteraz nepodliehalo striktným formálnym požiadavkám. Na zápisnici z valného zhromaždenia, resp. rozhodnutí jediného spoločníka nebolo potrebné úradne osvedčiť žiaden podpis. Novela Obchodného zákonníka zavádza požiadavku osvedčenia úradného podpisu v nasledovných prípadoch:

- rozhodovanie o zvýšení, znížení základného imania spoločnosti alebo rozhodovanie o nepeňažnom vklade do základného imania spoločníka,
- rozhodovanie o vymenovaní, odvolaní alebo odmeňovaní konateľov,
- rozhodovanie o zrušení spoločnosti alebo o zmene právnej formy, ak to spoločenská zmluva pripúšťa,
- rozhodovanie o schválení zmluvy o predaji podniku alebo zmluvy o predaji časti podniku,
- rozhodovanie o vymenovaní, odvolaní alebo odmeňovaní prokuristu.

„V uvedených prípadoch zákon vyžaduje, aby bol podpis predsedu valného zhromaždenia na zápisnici úradne osvedčený. Ak pôjde o tzv. jednoosobovú spoločnosť s ručením obmedzeným, úradne osvedčený musí byť podpis jediného spoločníka na rozhodnutí,“ uviedla Zuzana Chmeľová, Senior Associate, Accace k.s.

2. LEHOTY NA PLNENIE PEŇAŽNÝCH ZÁVÄZKOV

Do nášho právneho poriadku sa zapracovala Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, ktorou sa stanovili všeobecné pravidlá pre čas plnenia peňažného záväzku dlžníkom za dodanie tovaru alebo služby.

Novela ustanovuje, že zmluvne dohodnutá lehota na splnenie peňažného záväzku nesmie presiahnuť 60 dní

- od doručenia faktúry alebo iného dokladu, alebo
- od plnenia veriteľom, alebo
- od nasledujúceho dňa po skončení prehliadky, ktorou sa zistilo riadne plnenie veriteľom (takáto prehliadka by sa nemala uskutočniť neskôr ako 30 dní od plnenia veriteľom).

Veriteľ a dlžník sa môžu dohodnúť na dlhšej lehote splatnosti ako týchto 60 dní, avšak táto ich dohoda nesmie byť v hrubom nepomere k právam a povinnostiam z ich záväzkového vzťahu.

„Ustanovenia upravujúce lehotu na plnenie peňažných záväzkov sa nepoužijú na prípady, kedy dlžník hradí svoj záväzok v splátkach, ani na prípady, ak je zmluvnou stranou spotrebiteľ,“ uviedla Zuzana Chmeľová.

Novela osobitne upravuje časové podmienky plnenia peňažných záväzkov, ak je dlžníkom subjekt verejného práva (orgány územnej samosprávy a štátnej správy). Subjekt verejného práva by si mal splniť svoj peňažný záväzok v kratšej lehote, a to 30 dní. Dohodou zmluvných strán môže byť lehota splatnosti predĺžená najviac na 60 dní.

3. OMEŠKANIE DLŽNÍKA A NÁROKY VERITEĽA

V dôsledku zavedenia pravidiel o maximálnej lehote splatnosti peňažných záväzkov sa primerane upravili ustanovenia o tom, kedy sa dlžník dostane do omeškania. Ak je dlžník v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku, veriteľ ktorý si riadne splnil svoje povinnosti, má právo požadovať od dlžníka:

- splnenie záväzku,
- úroky z omeškania,
- paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky,
- náhradu škody spôsobenej omeškaním.

Úroky z omeškania

Obchodný zákonník rozlišuje zmluvné a zákonné úroky z omeškania. Prednostne veriteľ požaduje zmluvné úroky z omeškania, zákonné úroky si môže uplatniť iba vtedy, ak sa s dlžníkom nedohol na zmluvných úrokoch z omeškania. **Výška zmluvných úrokov** nie je limitovaná, okrem prípadu, ak by bol dlžníkom spotrebiteľ. Vtedy možno dohodnúť zmluvné úroky maximálne do výšky zákonných úrokov, ako je uvedené nižšie. **Výška zákonných úrokov** závisí od úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky (ECB) a spôsob jej vyčíslenia je upravený v novom nariadení vlády, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka. Veriteľ si môže uplatniť:

- fixné zákonné úroky z omeškania - pri určení výšky úroku bude rozhodujúca úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku, ku ktorej sa pripočíta 9 percentuálnych bodov, alebo
- pohyblivé zákonné úroky z omeškania - ak počas omeškania dôjde k zmene úrokovej sadzby ECB a zmena bude výhodnejšia pre veriteľa, veriteľ si môže uplatniť túto zmenenú úrokovú sadzbu ECB platnú k prvému dňu kalendárneho roka počas celého tohto kalendárneho roka, ku ktorej pripočíta 8 percentuálnych bodov.

Pri kalkulácii zákonných úrokov z omeškania sa teda nebude postupovať podľa doterajšieho Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ale na záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi v rámci ich podnikateľskej činnosti alebo na vzťahy medzi subjektom verejného práva a podnikateľom pri jeho podnikateľskej činnosti, sa aplikujú ustanovenia nového nariadenia, ktorým sa vykonáva Obchodný zákonník.

„Podľa týchto pravidiel sa bude postupovať v prípadoch, keď k omeškaniu došlo najskôr od 1. februára 2013,“ uviedla Zuzana Chmeľová.

Paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky

Spomínané nové nariadenie vlády určuje sumu paušálnych nákladov, ktoré veriteľovi vzniknú pri domáhaní sa uspokojenia svojej peňažnej pohľadávky na 40,- EUR. Na túto výšku paušálnej náhrady nemá vplyv ako dlho trvá omeškania dlžníka so splnením peňažného záväzku.

Paušálnu náhradu nákladov si môže veriteľ uplatniť len zo záväzkových vzťahov uzatvorených najskôr 1. februára 2013. T.z. nie je možné požadovať paušálnu náhradu za omeškanie so splnením záväzku, ktorý vznikol pre účinnosťou tejto novely.

4. NOVÉ INŠTITÚTY V OBCHODNÝCH VZŤAHOCH

Novela Obchodného zákonníka zadefinovala nekalú zmluvnú podmienku a nekalú obchodnú prax.

Nekalá zmluvná podmienka

Za nekalú zmluvnú podmienku sa bude považovať akékoľvek ustanovenie, ktoré upravuje splatnosť peňažného záväzku, sadzby úrokov z omeškania alebo paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, v hrubom nepomere k právam a povinnostiam veriteľa vyplývajúcim zo záväzkového vzťahu bez toho, aby na to existoval spravodlivý dôvod.

„Môže ísť o prípad neprimerane dlhej lehoty splatnosti, alebo neprimerane vysokého až úžernického úroku z omeškania a pod. Zákon explicitne vyslovuje neplatnosť takejto nekalej zmluvnej podmienky,“ uviedla Zuzana Chmeľová.

Nekalá obchodná prax

Nekalou obchodnou praxou sa rozumie taká obchodná prax týkajúca sa splatnosti peňažného záväzku, sadzby úrokov z omeškania alebo paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktorú si strany medzi sebou zaviedli, pričom takáto praktika zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach veriteľa, bez toho, aby na to existoval spravodlivý dôvod. Nekalá obchodná prax sa zakazuje.

„Pri posudzovaní, či ide o nekalú zmluvnú podmienku alebo nekalú obchodnú prax je potrebné posúdiť všetky okolnosti prípadu, predovšetkým súlad so zásadami poctivého obchodného styku, povahu predmetu plnenia záväzku, existenciu spravodlivého dôvodu pre odlišné dojednanie ako ustanovuje zákon,“ uviedla Zuzana Chmeľová.

Ak príslušný súd vyhlási niektoré zmluvné dojednanie za nekalú zmluvnú podmienku, alebo zakáže používanie určitej obchodnej praktiky, zmluvná strana, rovnako ako jej prípadný právny nástupca, je povinná zdržať sa ich používania v záväzkových vzťahoch s ďalšími svojimi podnikateľskými partnermi.

O spoločnosti Accace

Accace je významná poradenská spoločnosť, ktorá na Slovensku pôsobí v oblasti outsourcingu účtovníctva, spracovania miezd a daňového poradenstva. Pridanú hodnotu komplexného portfólia služieb, inovatívne a efektívne riešenia poskytované spoločnosťou Accace oceňujú slovenské a zahraničné spoločnosti, ktoré sa chcú etablovať na slovenskom i zahraničnom trhu, ale i subjekty, ktoré sa snažia zefektívniť fungovanie svojej firmy využívaním outsourcingu. Vďaka svojmu dynamickému, zodpovednému a odbornému prístupu pri plnení potrieb svojich klientov je spoločnosť Accace vhodným partnerom pre dlhodobú spoluprácu. Na medzinárodnej úrovni je Accace členom Economist Corporate Network a KS International.

Spoločnosť Accace („Accounting ace“, čo môžeme preložiť ako „eso v účtovníctve“) bola na Slovensku založená v roku 2006 a dnes úspešne pôsobí v desiatich krajinách CEE - v Slovenskej Republike, Poľsku, Rumunsku, Českej Republike, Maďarsku, Ukrajine, Chorvátsku, Bulharsku, Slovinsku a Srbsku. Spoločnosť Accace zamestnáva viac ako 250 kvalifikovaných pracovníkov. Accace má významné postavenie v krajinách strednej a východnej Európy a vďaka svojmu know how rozširuje svoje klientské portfólio o významné spoločnosti, čím urýchľuje svoj rast na medzinárodnej úrovni.

Tlačové kontakty:

Accace

Tamara Ondrušková

Marketing Manager

+421 2 3255 3038

+421 917 882 324

tamara.ondruskova@accace.com

Media In – public relations agentúra

Jana Budáčová

Senior PR Manager

+421 2 321 51 202

+421 911 704 111

jana.budacova@cohnwolfe.sk